

nghề ở nơi xa. Bà rất thương yêu học trò nhưng kén chọn và thử thách học trò theo phương pháp của một người dân bà khác nghiệt, rèn luyện cho họ tinh thần không sợ bần thiếu ra vẻ kiêu cách đối với những người tàn tật. Học xong Bà còn cấp giấy chứng nhận cho học viên. Có những tu sĩ đạo Phật và đạo Thiên Chúa thường đến học Bà, vì họ muốn đi theo con đường nhân từ « làm phước » của Bà. Hiện nay ngoài Bà ra, học trò của Bà : Nguyễn Thị Marie và Trần Quốc Sử cũng là 2 điểm chữa bệnh bằng phương pháp này. Họ vừa chữa bệnh không lấy tiền vừa dạy học, ảnh hưởng cũng bắt đầu lan rộng ra xa ngoài Phú Khánh... Bên quân y cũng có nhiều đồng chí bác sĩ ứng dụng phương pháp này, có những thầy thuốc hiến dâng cả cuộc đời cho chuyên khoa phong, cũng học tập phương pháp này.

Do nguồn gốc và xuất xứ của môn bấm huyệt chữa bệnh mà chúng tôi vừa kể trên, cho nên nó mang trong mình nó vừa tính dân tộc cổ truyền của dân tộc ta và của cả dân tộc khác, Nó cũng mang nhiều tính chất phù hợp kiến thức của y học hiện đại.

Sự tồn tại và ảnh hưởng có thực của trong quần chúng mặc dầu nó bị cạnh tranh gay gắt, cũng nên xem là một bằng chứng quan trọng về tính khoa học của phương pháp này. Rõ ràng nếu chỉ là sự lừa bịp thì không tồn tại được lâu bền.

Thông thường mỗi phương pháp chữa bệnh đều có một quá trình phát triển về mặt khoa học, nhưng phương pháp này không có một quá trình rõ rệt như vậy. Do không được học tập của môn học liên quan có hệ thống, không đủ điều kiện để đi sâu nghiên cứu, mặt khác phải cất dấu phương pháp này, vì vậy trong hơn 20 năm, Bà Lịch chỉ có rút kinh nghiệm trong khi chữa những bệnh nhân cụ thể và thực tế không có nghiên cứu khoa học, không có đúc kết để hoàn chỉnh phương pháp này. Mãi tới nay Bà mới phổ biến các huyệt và các phác đồ điều trị của mình cho học trò. Thời gian qua, trước những đánh giá nhận xét khác